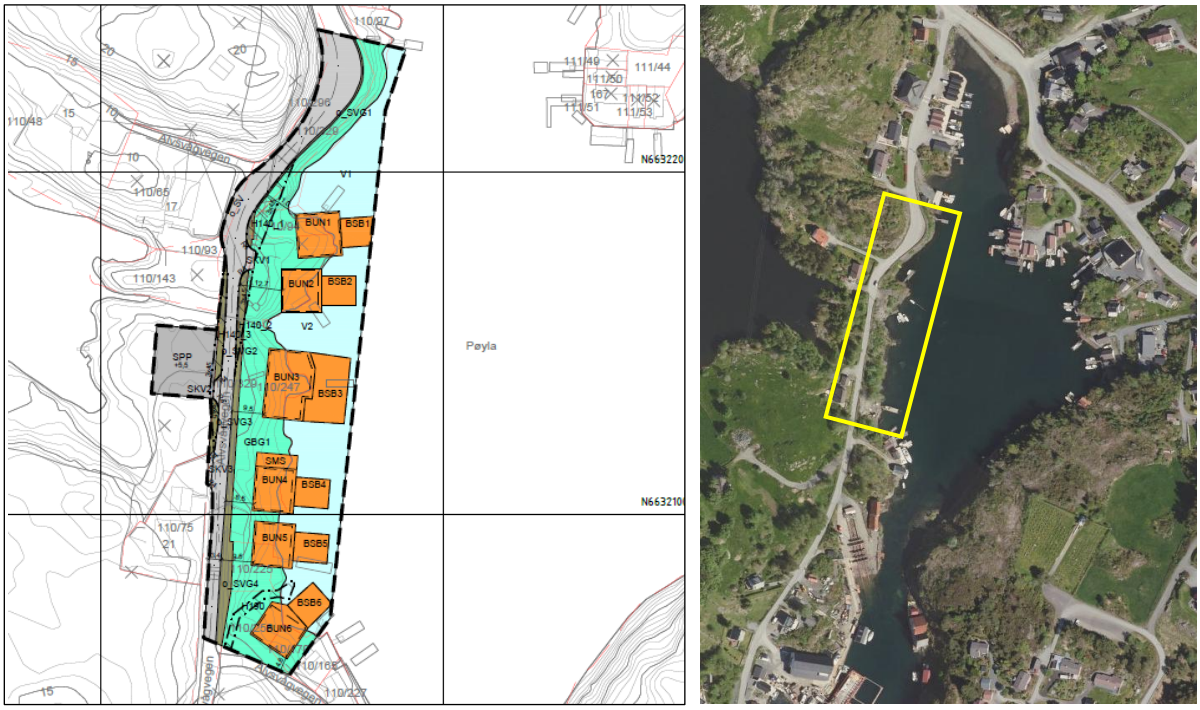
Notat

Christiane Todt
17.09.2026

Kartlegging av marint naturmangfold i Pøyla (Alvsvåg), Bømlo kommune

BAKGRUNN

I forbindelse med omsøkt reguleringsplan for naust på private tomter på vestsiden av Pøyla, et nokså innelukket sjøområde innerst i Melandsvågen i Bømlo kommune (**Figur 2**), kom det innspill under høringen om potensielle forekomster av ålegras (undervannseng) i sjøområdet. Ålegraseng er en verdifull naturtype jf. Direktoratet for Naturforvaltning sin håndbok for kartlegging av marint biologisk mangfold (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) og Miljødirektoratet sin instruks for kartlegging av marine naturtyper (Miljødirektoratet 2026). På bakgrunn av dette fikk Biota Naturkompetanse AS i oppdrag å kartlegge bunnforhold og artssamfunn i Pøyla med spesielt fokus på undervannsenger og andre forvaltningsrelevante naturtyper eller arter.

***Figur 1**. Planområdet på vestsiden av Pøyla. Utklipp fra detaljreguleringsplan (Kilde: Nordplan) og flybilde, plassering av planområdet markert med gul firkant (Kilde: Norge i Bilder).*

***Figur 2**. Oversikt over planområdet (øverst) og strandkanten sentralt i planområdet (nederst) under befaring, 14.09.2026.*

Strandkanten i Pøyla er bare i liten grad naturlig siden det er mange naust og brygger, samt at det er etablert steinfyllinger flere steder, inkludert i innerste delen som er grunt og ligger innenfor tørrfallsonen. I planområdet er det relativt mange naturlige partier, men også her finnes det flytebrygger og steinfylling (**Figur 2**). Pøyla er maksimalt rundt 6 m dyp, men den gjennomsnittlige dybden er mellom 2 og 4 m.

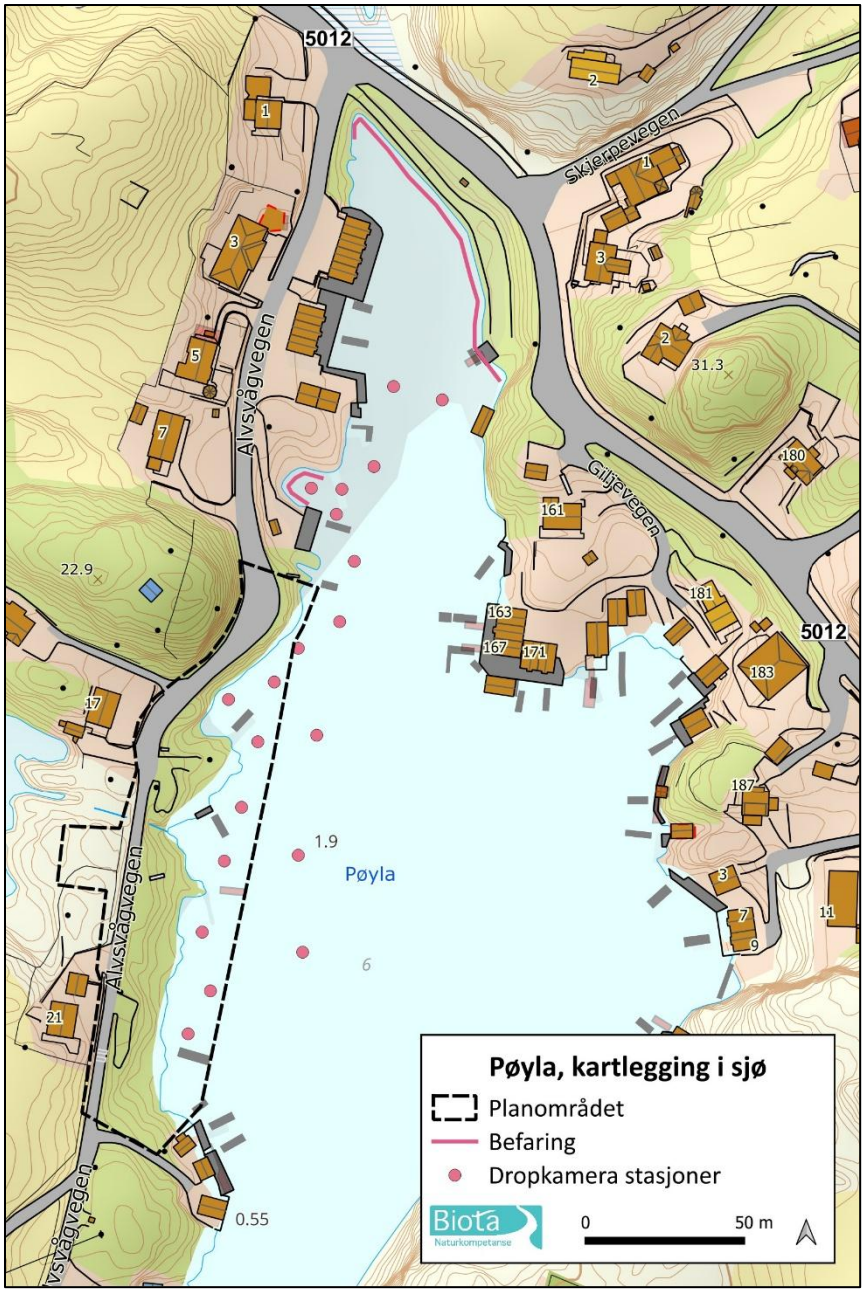
METODE

Kartleggingen ble gjennomført den 14. september 2026 av marinbiolog Christiane Todt, som er PhD i marin systematisk zoologi og har 13 års erfaring som konsulent (kartlegging av marint naturmangfold, konsekvensutredninger, resipientundersøkelser, vurdering av miljøtilstand i ålegrasenger og makroalgesamfunn).

Det var opphold og svak vind under kartleggingen, og sikten i vannet var god. Feltarbeidet ble gjennomført under middels til lav vannstand og sjøbunnen ned til rundt 3 m dyp var lett å observere fra vannoverflaten. Kartleggingen ble utført fra en packraft (liten gummibåt).

Sjøbunnen ble filmet med et GoPro dropkamera på 20 stasjoner langs korte transekter (2-5 m). Plassering av transektene er vist i **Figur 3**. Strandlinjen innerst i Pøyla og rett nord for planområdet ble sjekket for rester av ålegras (befaring fra land).

De dypeste og østlige deler av Pøyla ble ikke kartlagt siden det ikke ble observert rester av ålegras eller havgras på stranden innerst i sjøområdet eller langs den østlige strandlinjen. Det er lite sannsynlig at det forekommer undervannsenger i et område dersom man ikke finner planterester på strendene eller flytende i vannet.

***Figur 3**. Stasjoner for filming på sjøbunn og områder for befaring, 14.9.2026.*

Resultater

Ingen arter eller naturtyper av forvaltningsinteresse ble registrert. Hvor det var sediment i fjæresonen og øverste sjøsonen var sjøbunnen delvis dekket med lurv (trådformete alger) og bestod av mudder, grus og mange skjellrester (**Figur 4**). Dypere sjøbunn var stort sett dekket med tettvoksende rødalger, mest rødkluft og blekke. Lurv vokste både på bløtbunn og stein. Det ble observert noen få planter av sukkertare.

I sørligste delen av planområdet var det noe mindre tett påvekst av rødalger på mudderbunn med grus og skjellrester (strandsnegl, blåskjell, hjerteskjell, teppeskjell, sandskjell, mm.) ned til ca. 3,5 m dyp. Øst for planområdet ble det på blandingsbunn med rødalger registrert nokså tette forekomster

av brunalgen martaum, spesielt sør og vest for grunnen på 1,9 m dyp som ligger rett utenfor planområdet.

Nordøst og nord for planområdet dominerte bløtbunn med rødalger, unntatt på de nordligste stasjonene, hvor det var mudderbunn/evjebunn med noen stein med algepåvekst. Sikten i vannet var betydelig dårligere her enn lengre sør.

Der det var hardbunn (stein og berg) i fjæresonen var det et nokså smalt belte av grisetang og blæretang, dels dekket av lurv. I øverste sjøsonen ble det på hardbunn også observert andre vanlige arter av makroalger, som skolmetang, og tangkutling.

***Figur 4**. Naturmangfold i Pøyla. Øverst: Sjøbunn sør i planområdet med mudderbunn og skjellrester på 1,5 m dyp (t.v.) og tettvoksende rødalger, lurv (trådformete alger) og martaum på 3,5 m dyp. Midten: Blandingsbunn med stein og tang dekket av lurv mot strandkanten sentralt i planområdet (t.v.) og mudderbunn/evjebunn og noen stein med alger på 1,5 m dyp mellom planområdet og «stranden» innerst i Pøyla.*

REFERANSER

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. Direktoratet for naturforvaltning, DN-håndbok 19-2007, 51 sider.

Miljødirektoratet 2026. Marine naturtyper. Instruks for kartlegging og kvalitetsvurdering basert på Natur i Norge versjon 3. Veileder M-3130. 113 sider + vedlegg.